

دخلوخرج

شنبه ۱۶ شهریور ۱۳۹۸ – شماره ۳۲

خراسان شماره ۲۰۱۹۰

بورس و بیمه

چند و چون قرارداد مشارکتی با بانک

قرارداد مشارکت مدنی با بانک برای مواردی است که یک فرد می‌خواهد یک سرمایه‌گذاری انجام دهد و با دریافت سرمایه از بانک، بانک را نیز در سرمایه‌گذاری خود شریک می‌کند. برای انعقاد قرارداد مشارکت مدنی با بانک باید اطلاعات هویتی، موضوع مشارکت، میزان سرمایه مورد نیاز، حداکثر مدت مشارکت، پیش‌بینی خرید، هزینه و فروش، سهم سود پیشنهادی متقاضی و وثیقه‌هایی را که برای ضمانت حسن انجام کار باید به بانک سپرده شود، به بانک ارائه دهد. همچنین در قرارداد مشارکت مدنی با بانک صرفا درصدی از سرمایه مذکور توسط بانک تامین می‌شود و در اواخر هر سال، بانک، سود به دست آمده از شراکت را بین طرف مقابل و خود تقسیم می‌کند. این سود بسته به سرمایه هر دو طرف بین آن‌ها تقسیم خواهد شد.

مروری بر بازدهی های عجیب شرکت های بازار پایه در سال ۹۸

دو روی سکه جراحی بازار پایه فرابورس

جواد غیاثی

کارشناس بورس

بازار پایه چیست؟

بازار پایه فرابورس شامل حدود ۱۸۰ شرکت است که از نظر شفافیت برخی استانداردها را ندارند. یعنی قابلیت پذیرش در بازار عادی فرابورس (بازار اول و دوم) یا بورس تهران را ندارند. مثلا برخی شرکت ها که صورت‌های مالی خود را به موقع ارائه نمی‌کنند یا صورت‌های مالی آنها تایید حسابرس را ندارد. یا اینکه کلا ورشکسته هستند. بهترین آنها تایید شرکت هایی است که گزارش ارائه می‌دهند اما با تاخیر. این شرکت ها طبیعتا واجد شرایط حضور در تابلوهای عادی فرابورس یا بورس تهران نیستند و در بازار پایه قرار می‌گیرند.

بازار پایه تاکنون چه شکلی بود؟

این بازار تاکنون شامل سه بخش الف، ب و ج بود. بازار پایه الف مربوط به نمادهای بورس کالا و بورس انرژی و ... بود که مشابه نمادهای معمولی (۹ تا ۱۲,۳۰ و با دامنه نوسان ۵ درصد) انجام می‌شد. اما در بازار پایه ب دامنه نوسان ۱۰ درصد بود. پیش گشایش از ۸,۳۰ تا ۹ انجام و معاملات بین ۹ تا ۱۲ انجام می‌شد. در گام بعد یک پیش گشایش در ساعت ۱۲ و یک حراج در ۱۲,۳۰ انجام می‌شد. تابلو ج هم محدودیت نوسان قیمت معامله می‌شد.

هم اکنون این تقسیم بندی حذف، دامنه نوسانات بسیار محدود و ضوابط هم تغییر کرده است. دامنه نوسانات زیاد در تابلو ب و ج فضایی برای سفته بازی فراهم کرده بود؛ فضایی که به نفع برخی و به زیان بسیاری دیگر تمام می‌شد.

قواعد جدید چه می‌گوید؟

طبق قواعد جدید هم شرکت های بازار پایه در سه دسته قرار می‌گیرند اما ضوابط بسیار متفاوت و دامنه نوسانات بسیار کمتر است. بر این اساس شرکت های بازار پایه در سه تابلو ی زرد، نارنجی و قرمز دسته بندی می‌شوند. در همه تابلوها در هر هفته یک حراج برگزار می‌شود. دامنه نوسان قیمت در این حراج به ترتیب ۴, ۶ و ۲ درصد برای تابلوهای زرد، نارنجی و قرمز است. بعد این حراج که روزهای دوشنبه ساعت ۱۲ تا ۱۲/۳۰ برگزار و قیمت کشف می‌شود، معاملات در روزهای کاری با دامنه نوسان ۳, ۳ و ۱ درصد انجام خواهد شد. مبنای قیمت همان قیمت کشف شده در حراج خواهد بود. به این ترتیب دامنه نوسان قیمت برای کل تابلوها در طول هفته و قبل از برگزاری حراج ثابت خواهد بود. ترتیبات معاملات در جدول ۲ آمده است.

اختیارات بازارگردان ها

البته این همه ماجرا نیست. به گفته محسنی معاون بازارهای

حال این سوال مطرح است اگر مشتری بعد از انعقاد قرارداد مشارکت مدنی و فروش اقساطی مسکن اقدام به واگذاری مورد معامله به اشخاص ثالث کند، بانک چه تکلیفی در این خصوص دارد؟

در قرارداد مشارکت مدنی، حق واگذاری سهم‌الشرکه بدون اجازه بانک و هر گونه نقل و انتقال نسبت به منافع سهم‌الشرکه و حق تقسیم اموال مشارکت از شریک سلب شده است و در صورت تخلف، بانک حق دارد ضمن فسخ معامله موضوع قرارداد ، مطالبات خود را از طریق اجرای ثبت و از محل مورد وثیقه به دست بیاورد. بنابراین چنانچه با بانک ها با این نوع قرارداد وارد همکاری شدید باید حتما از قوانین آن ها در زمینه خرید و فروش سهام و حتی مورد موضوع قرارداد پیروی کنید.

طبق قواعد جدید

هم شرکت های

بازار پایه در سه

دسته قرار می

گیرند اما ضوابط

بسیار متفاوت و

دامنه نوسانات بسیار

کمتر است. بر این

اساس شرکت‌های

بازار پایه در سه

تابلوی زرد، نارنجی

و قرمز دسته بندی

می شوند. در همه

تابلوها در هر هفته

یک حراج بر گزار

می شود

موضوع مخفی شدن سفارش قیمت ها چه می‌شود؟

اصلاحات بازار پایه یک ماجرای دیگر هم داشت و آن بحث مخفی شدن سفارشات بود. به این ترتیب که هر فرد فقط سفارش خودش را می‌بیند و سفارشات خرید و فروش دیگران را ملاحظه نکنند. لذا سفارش خود را در قیمتی که مناسب می‌دانند برای خرید و فروش درج می‌کنند، اگر سفارشات دیگری مطابق با این سفارش وجود داشت، معامله انجام می‌شود. اما موضوع

خارج از بورس فرابورس، در دستورالعمل جدید این است که امکان فعالیت بازارگردانی را بر اساس ضوابط هیئت مدیره بازار پایه فعالیت بازارگردانی را بر اساس ضوابط هیئت مدیره فرابورس انجام دهند و بازارگردان‌ها اجازه دارند دامنه نوسان سهم را تا ۲ برابر افزایش دهند، به شرط اینکه این معیار از ۵ درصد بالاتر نرود. وی به فارس گفت که بازارگردان‌ها می‌توانند قیمت مرجع نماد معاملاتی را به صورت روزانه تعیین کنند و اینها موارد مهم تغییرات در دستورالعمل جدید خواهد بود.

جدول ۱

قواعد بازار پایه قبل از تغییرات- بازار پایه الف مثل سهام و دو بازار دیگر دامنه نوسان بسیار بالایی داشتند.

دامنه نوسان	روزهای معاملاتی	دوره پیش گشایش	دوره معاملات
۵ درصد	شنبه تا چهارشنبه	۹ تا ۸/۳۰	۹ تا ۱۲/۳۰
۱۰ درصد	شنبه تا چهارشنبه	۹ تا ۸/۳۰ و ۱۲ تا ۱۲/۳۰	۹ تا ۱۲
نامحدود	شنبه،دوشنبه،چهارشنبه		

جدول ۲

تقسیم بندی شرکت ها دربازار پایه طبق قواعد جدید

شرایط	دامنه نوسان معمولی	دامنه نوسان حراج روزهای دوشنبه
تابلو زرد	۳	۶
تابلو نارنجی	۲	۴
تابلو قرمز	۱	۲

مخفی شدن سفارش ها که در پیشنهاد اولیه وجود داشت فعلا منتفی شده است. برخی با استفتا این موضوع به نحو خاصی از مراجع، مخالفت برخی مراجع را گرفتند. در این رابطه، محسنی معاون بازارهای خارج از بورس فرابورس به فارس گفته است: سفارش‌های پنهان و مخفی تا ۶ ماه آینده اعمال نخواهد شد و بعد از ۶ ماه آینده هیئت مدیره سازمان بورس در مورد نحوه اعمال سفارشات مخفی تصمیم می‌گیرند.به گفته وی این اقدام به منظور جلوگیری از رفتارهای هیجانی سهامداران است و در آینده تصمیم گیری خواهد شد.

موافقان و مخالفان چه می‌گویند؟

البته قواعد جدید مخالفانی هم دارد. مخالفان می‌گویند که ایجاد محدودیت بر دامنه نوسان، راحت‌ترین و دم‌دستی‌ترین راهکار و در واقع پاک کردن صورت مسئله است. مسئله اصلی سفارشات شرکت‌ها، مسائل و ابهامات قانون تجارت و شرایط ورشکستگی و ... است. با ایجاد محدودیت در دامنه نوسان، حتی ممکن است صف‌های خرید و فروش بیشتری شکل بگیرد. اما در سوی مقابل موافقان می‌گویند که قواعد جدید باعث کاهش انگیزه سفته بازی خواهد شد و مانع از گิرفتادن سهامداران تازه وارد در موج‌ها و فضاسازی‌ها خواهد شد. باید دید در عمل کدام بحث دقیق‌تر خواهد بود.

مروری بر بازدهی چند سهم در بازار پایه

آنچه در بازار پایه رخ می‌داد، واقعا عجیب بود. عجیب‌ترین اتفاقات هم در همین سال ۹۸ رخ داد. جایی که برخی شرکت‌های این بازار تا بیش از ۵۰۰ درصد رشد کردند!

مثلا نماد وجامی (سرمایه‌گذاری جامی) از ۳۰۰ تومان در ابتدای امسال تا اواسط مرداد به ۲ هزار تومان رسید؛ یعنی ۴۶۶ درصد بازدهی! بعد از آن به شدت درگیر فشار فروش شد و اکنون تا حدود ۱۱۰۰ تومان افت کرده است.

شرکت‌هایی که اصلا عمدتا غیرشفاف هستند و چشم‌انداز مشخصی ندارند. اما به بهانه‌های واهی برای آنها صف‌های خرید و فروش تشکیل می‌شد. در این فرآیند طبیعتا سود خالصی ایجاد نمی‌شود (مخصوصا در شرکت‌هایی که سودده نیستند) بلکه پول از بخشی از بازار به بخشی دیگر منتقل می‌شود. حتی گاهی ملاحظه می‌شود که برخی افراد با هماهنگی در گروه‌های تلگرامی یا ...، یک سهم را بی‌دلیل بالا می‌برند و بعد از جلب کردن بخش دیگر بازار به این سهم‌ها، سهام خود را در قیمت بالا فروخته و افراد تازه‌وارد را با یک موج ریزشی شدید تنها می‌گذارند. البته چنین اقداماتی در بخش‌های دیگر بازار هم غیرممکن نیست اما در بازار پایه به سبب شفافیت کمتر، کوچکتر بودن شرکت‌ها، تعداد کمتر بازیگران و دامنه نوسان زیاد، این موضوع محتمل‌تر و ممکن‌تر بود.

صف‌های خرید و فروش برای زمین‌خالی!

از موارد عجیب دیگر در بازار پایه برخی شرکت‌هایی هستند که اصولا غیرفعالند و هیچ فعالیت تولیدی ندارند اما به بهانه‌های واهی صف خرید و فروش می‌شوند. نمونه بارز این ماجرا، نمادهای پتروشیمی فساد، داراب و جهرم است. این شرکت‌ها در بازار پایه ب، با دامنه نوسان ۱۰ درصد، عملا پروژه‌هایی هستند که فقط یک زمین برای اجرای آنها تعلق گرفته است و فرآیند احداث و راه‌اندازی آنها هم عملا متوقف است. نمادها سود کمی از محل سود بانکی پول خود دارند که تقریبا ثابت است. اما نوسانات عجیبی در نمادها رخ می‌دهد. مثلا پتروشیمی فسا از ۶۸ تومان در ابتدای امسال تا بیش از ۱۳۰ تومان (حدود ۱۰۰ درصد بازدهی) رشد کرد و بعد اخیرا صف فروش شد و تا زیر ۱۰۰ تومان پایین‌آمدا و شرکت (بخوانید پروژه نیمه تعطیل) دیگر هم وضعیت مشابهی دارند.

بعضی از شرایط متفاوت در شرکت‌های بیمه در ادامه و طی یک

جدول برای شما ارائه می‌شود.

از اولین قدم‌ها در خرید بیمه نامه تکمیلی که پوشش زایمان دارد، مقایسه سقف تعهدات پوشش زایمان هر طرح بیمه نامه تکمیلی می‌باشد که معمولا سقف تعهدات زایمان در بیشتر شرکت‌های بیمه‌ای می‌تواند بین ۵۰۰ هزار تومان تا ۵ میلیون تومان در برخی از قراردادهای بیمه درمان گروهی با تعداد بالا بدین سقف هم باشد. در کنار هزینه‌های زایمان، انجام موارد تشخیصی از قبیل انجام آزمایشات، رادیولوژی و ... می‌تواند هزینه‌های قابل ملاحظه‌ای برای بیمه گذاران داشته باشد. از این رو در خرید بیمه درمان تکمیلی باید به سقف تعهدات پاراکلینیکی بیمه نامه نیز توجه داشته باشید. شرکت‌های بیمه پارسیان، پاسارگاد، دی، ایران و دانا بیمه تکمیلی را تنها به شکل گروهی ارائه می‌کنند و از این رو برای دوره انتظار شرایط ویژه‌ای را دارند. معمولا در این شرکت‌ها دوره انتظار پوشش زایمان برای گروه‌های زیر ۲۵۰ نفر ۹ ماه، گروه‌های بین ۲۵۰ تا ۱۰۰۰ نفر ۶ ماه، و گروه‌های بالای ۱۰۰۰ نفر دوره انتظار نخواهند داشت.

بهترین بیمه تکمیلی زایمان بدون دوره انتظار فقط برای بیمه نامه های تکمیلی است که به صورت گروه‌های بالای ۱۰۰۰ نفر باشند، است.

نام شرکت بیمه	دوره انتظار
بیمه درمان تکمیلی انفرادی سامان	۹ ماه
بیمه درمان تکمیلی گروهی سامان	۹ ماه
بیمه درمان تکمیلی انفرادی اسماری	۹ ماه
بیمه درمان تکمیلی گروهی اسماری	۹ ماه
بیمه درمان تکمیلی انفرادی sos	یکسال
بیمه درمان تکمیلی گروهی sos	یکسال

باشید و بدلیل سابقه محکومیت قضایی از کار اخراج شده باشید، این

بیمه به شما تعلق نخواهد گرفت؛ مگر در موارد استثنایی که قانون مشخص کرده است. به افرادی بیمه بیکاری تعلق می‌گیرد که نامه عدم نیاز از کارفرما را گرفته و ظرف حداکثر ۳۰ روز پس از خروج از کار قبلی، به یکی از شعب اداره کار در محدوده محل شرکت مراجعه و درخواست بیمه بیکاری را تسلیم کنند.

مزایای قانون کار برای افرادی که مشمول و واجد شرایط بیمه بیکاری هستند، فراوان است. مدت زمان، مبلغ و نحوه محاسبه میزان بیمه بیکاری کارگران مشمول قانون کار و قانون تأمین اجتماعی، براساس سوابق بیمه‌پردازی آن‌ها و همچنین تأهل یا مجرد بودن محاسبه خواهد شد. اما بیمه اختیاری همان‌طور که از نامش پیداست، بیمه‌ای است که شخص به‌صورت اختیاری، خود را بیمه می‌کند. مثلا شما در خانه، طراحی لباس انجام می‌دهید یا نقشه‌کش یا فریلنسر (دور کار) هستید و برای کارفرمایی کار نمی‌کنید، شما می‌توانید خود را بیمه کنید، از مزایای قانونی آن استفاده کنید و پس از گذشت مدتی، بازنشسته و از مزایای بیمه بازنشستگی آن نیز بهره‌مند شوید. افرادی که بیمه اجباری نیستند و کارفرما ندارند، می‌توانند خود را بیمه اختیاری یا بیمه خویش‌فرما کنند و از مزایای آن بهره‌مند شوند. اگر هم قبلا شما سابقه بیمه اجباری داشتید و به هر دلیلی علاقه‌ای به کار کردن با کارفرماهای قبلی ندارید، می‌توانید بیمه خود را به‌صورت خویش‌فرما ادامه بدهید.بیمه اختیاری از نظر سنی محدودیت‌هایی دارد. مثلا فرد باید حداقل یک‌ماه سابقه بیمه و زیر

با سلام، ما در این بخش به پر تکرار

ترین سئوالات مردم در زمینه بیمه پرداخته ایم.

راحله شعبانی

روزنامه نگار

پرسش نخست: من در یک شرکت تشریفاتی کار می‌کنم و حدود ۴ سالی می‌شود که نانم را در می‌آورم. متاسفانه شغل ما سختی‌های زیادی دارد که یکی از مهم‌ترین آن‌ها نبود بیمه است. چرا که در آمد ما به صورت ثابت نیست و حتی ممکن است در ماه‌هایی مجلس کمتر ی داشته باشیم و درآمدمان نصف شود. البته کارفرمایم می‌گوید که تو به راحتی می‌توانی خودت را بیمه کنی. یعنی مبلغی از در آمد ماهانه ات را نگه دار و خودت را بیمه خود اشتغالی کن. حالا من این سئوال را دارم که تفاوت بیمه خود اشتغالی با بیمه کار چیست؟

پاسخ : بیمه بیکاری همان‌طور که از نامش پیداست، بیمه زمان بیکاری و ناشتن شغل است. همه بیمه‌شدگان اجباری سازمان تأمین اجتماعی که کارفرما دارند و کارفرمایشان براساس کد کارگاه یا ردیف پیمان خود نزد یکی از شعب سازمان تأمین اجتماعی در ۳۱ استان کشور، نسبت به پرداخت حق بیمه کارگران (۲۰ درصد) اقدام می‌کند، مشمول بیمه بیکاری هستند. این بیمه زمانی اجرایی و عملیاتی می‌شود که کارگر نزد سازمان تأمین اجتماعی سابقه بیمه داشته و به‌صورت غیرارادی بیکار شده باشد. اگر شما تخلفی کرده